A°. 1852. No. 254.

Opregte Woensdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 27 October.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: ƒ 5 in de drie maanden.

WEENEN, 22 October.

Z. M. de Keizer heeft het aanleggen van een spoorweg van Steinbrück tot de grenzen van Croatie goedgekeurd.

— De bisschoppen in den oostenrijkschen Staat worden geraadpleegd over de intevoeren algemeene wet op de huwelijks-verbindtenissen, doch hebben nog niet van hun gevoelen deswegens doen blijken. Zoo gemeld wordt, bevat het ontwerp twee afdeelingen, waarvan de eerste de bevoegdheid betreft van ongehuwden, om eene huwelijks-verbindtenis aantegaan, en de tweede het onderzoek deswegens, 't welk aan de geestelijke overheid zal worden opgedragen. De in de bestaande burgerlijke wet voorgeschrevene verordeningen zijn bij het ontwerp tot rigtsnoer genomen.

— Gisteren is het tusschen Oostenrijk, Parma en Modena tot stand gebragte handels- en tol-verdrag van de zijde der bevoegde overheid officiëel bekend gemaakt. Naar luid van hetzelve, is het handels-verkeer tusschen de genoemde Staten geheel vrijgesteld. De hertogdommen van Parma en Modena hebben daarbij de oostenrijksche wetten in al haren omvang ook daar te lande geldende verklaard, wat betreft de tarieven van regten, de straffen op den sluikhandel, de bepalingen op de grensbewaking en het zegel, en de belasting op de suiker. Voor de prijzen van den tabak worden de in Lombardije en Venetie bestaande verordeningen als regel aangenomen. De ontvangsten worden verdeeld naar een bij het verdrag vast bepaalden maatstaf. Het verdrag komt met den eersten Februarij aanstaande in werking en is voor den tijd van vier jaren en negen maanden aangegaan.

FRANKFORT, 24 October.

[*Uit bijzondere berigten.*] H. M. de weduwe van Koning *Lodewijk Philips*, de Hertogin-weduwe *van Orleans* en de Prins *van Joinville* zijn alhier aangekomen, doch zullen zich denkelijk niet lang hier ter stede ophouden. Het is nog niet bekend, of de eerstgenoemde Vorstin naar Engeland zal terugkeeren.

— De terugreis van den graaf *v. Thun* herwaarts is, naar het schijnt, ten gevolge van belangrijke beraadslagingen in Weenen, aan welke ook hij nog deel moest nemen, vertraagd. Zoo men verzekert, is de genoemde Bonds-president eerst overmorgen te verwachten. [Volgens sommige nieuwsbladen zou de graaf bestemd zijn, om met der tijd den graaf *v. Prokesch Osten* als gezant van Oostenrijk bij het Hof van Pruissen te vervangen.]

De vertegenwoordigers der gemeente van Hanau hebben dezer dagen eenen burgemeester moeten verkiezen, in stede van den procureur-generaal *Schüler*, in Kassel, welke deze hem opgedragene waardigheid niet heeft aanvaard. Ditmaal is de keus gevallen op den heer *Hünersdorf.* Deze benoeming is van eenige staatkundige beteekenis, omdat de genoemde persoon in 1850 de betaling der belastingen, als niet wettig geheven wordende, heeft geweigerd, en uit dien hoofde 15 man beijersche soldaten als executie-troepen in kwartier heeft bekomen. Het is alzoo zeer twijfelachtig, of de bedoelde keuze in Kassel zal worden goedgekeurd.

VAN DEN RIJN, 25 October.

Men meldt uit Wiesbaden, dat aldaar gemagtigden zijn aangekomen van eene engelsch-belgische vereeniging, welke een spoorweg wil aanleggen van de genoemde stad, door het Westerwald, tot Deutz tegenover Keulen; — welke reeds het verlof daartoe op zeer aannemelijke voorwaarden van de nassausche Regering heeft bekomen, en reden meent te hebben, om zich te vleijen, dat zij dergelijk verlof ook spoedig van de pruissische zal erlangen.

Men meldt uit Wezel, dat aldaar van goederhand berigt is ontvangen, dat de verlenging van den spoorweg van Arnhem tot de pruissische grenzen, met inbegrip van den aanleg van eene vaste brug over den IJssel, voor een bedrag van ƒ1,200,000, zoo goed als aanbesteed is.

— Men meldt uit Luxemburg, dat de bezending van de Vergadering der Gedeputeerden, welke belast is geweest met het overbrengen van het adres van antwoord, zeer minzaam door Prins *Hendrik der Nederlanden* is ontvangen, en dat Z. K. H. haar een brief van den Koning Groothertog heeft medegedeeld, in welken Z. M. de Vergadering dank betuigt voor de openhartige wijze, waarop zij van hare gevoelens heeft doen blijken, met de verklaring, dat hij meer dan ooit zal trachten om door rustige, eerlijke en krachtige handelwijze het vertrouwen des volks op zijnen Souverein te versterken, steunende op de grondwettige instellingen des Lands. — Van de zijde der clericale partij daar te lande beklaagt men zich zeer over de wijze, op welke de kerkelijke belangen in die Vergadering worden behandeld, en beweert men, dat daaruit duidelijk is afteleiden, dat met dergelijk ligchaam aan geene toenadering kan worden gedacht.

— Den 24sten is te Frankfort de Paulus-kerk, welke ter vergaderplaats van het voormalige Parlement van Duitschland heeft gediend, weder plegtig voor de protestantsche eeredienst ingewijd. Het altaar was met het kruis, de avondmaals-bekers en den bijbel versierd. De burgemeester en al de leden van het consistorie waren, met eene zeer talrijke schare van toehoorders, tegenwoordig. Het gebed is door den predikant *Meissinger* uitgesproken. Vervolgens heeft de Vereeniging *Cecilia* een voortreffelijk koorgezang doen hooren, en daarna een beurtgezang met de gemeente uitgevoerd; — heeft de predikant *Wehner* eene leerrede gehouden over de woorden: „Hemel en aarde zullen vergaan, maar mijne woorden zullen nimmer vergaan" en is de plegtigheid met een krachtig en vereenigd koorgezang besloten

Uit Frankfort wordt verder gemeld, dat eene vrouw uit Manheim, welke de r. k. godsdienst beleed, den 24sten door den rabbijn *Stein* in het joodsche kerkgenootschap zoude worden opgenomen en tevens met een zeer vermogenden Israëliet, met welken zij reeds gedurende vele jaren in naauwe betrekking had verkeerd, in den echt zoude worden verbonden.

— Uit Stuttgardt wordt gemeld, dat de heer *v. Sigel* van daar naar Weenen zoude vertrekken, ten einde de oostenrijksche handels-conferentien bijtewonen, en dat ook uit Baden een gemagtigde derwaarts zoude worden gezonden; zoodat zoowel Wurtemberg als Baden thans bij die onderhandelingen vertegenwoordigd zullen zijn. Hanover moet door Oostenrijk zijn uitgenoodigd geworden, om zich ook bij die conferentien te doen vertegenwoordigen, maar zulks voor alsnog ongeraden hebben geoordeeld en willen afwachten, welken uitslag dezelve zullen opleveren, ten einde zich daarnaar te regelen. Aan den anderen kant wordt uit Munchen gemeld, dat van de zijde van Beijeren nog nieuwe voorstellen aan Pruissen zullen worden gedaan, die men zich vleit, dat aannemelijk zullen worden bevonden, en die tevens te Weenen ter sprake moeten worden gebragt. — In Saksen is, zoo men zegt, de geheele bevolking gestemd voor het behoud van het Tolverbond en derhalve van het vrije handels-verkeer met Pruissen.

— Uit de Rijn-Palz wordt gemeld, dat de fransche generaal *Waldner* in Spiers is aangekomen, verzeld door de prefecten van Straatsburg en Metz, om den Koning van Beijeren, namens den Prins-Voorzitter *Lodewijk Napoleon*, te begroeten.

PARIJS, 24 October.

Het regeringsblad behelst heden een besluit van den Prins-Voorzitter, waarbij wordt verboden, dat personen, aan welke concessie is verleend voor het exploiteren van mijnen, zich zullen vereenigen met andere lieden, die in hetzelfde geval verkeeren. Het besluit houdt in, dat al de besluiten, welke mogten zijn genomen door eene vereeniging van dien aard, niet alleen van onwaarde zullen zijn, maar zelfs aanleiding zullen kunnen geven tot intrekking der verleende concessie en desgevorderd tot toepassing der artikelen van het Strafwetboek, betreffende de ongeoorloofde vereenigingen.

Dit besluit is van gewigt, nademaal het voorziet in gevallen, waarin het twijfelachtig was of de gewone strafwet al dan niet behoorde te worden toegepast. De minerale industrie heeft hier te lande in de laatste jaren eene belangrijke uitbreiding bekomen, en het publiek heeft een groot belang zoowel bij de prijzen der voortbrengselen dier industrie, als bij den gemakkelijken afzet derzelve. Uit dien hoofde acht men het noodzakelijk, dat de Regering toezigt uitoefene op alles wat kan strekken tot het beramen van ontwerpen door de belanghebbende voortbrengers om de prijzen te verhoogen, en wat des meer zij. — Het kan echter nuttig zijn, dat personen, die zich bezighouden met het ontginnen en bewerken van verschillende mijnen, zich vereenigen, en het is daarom, dat de Regering, bij het thans genomene besluit, zich de bevoegdheid heeft voorbehouden, om in bijzondere gevallen verlof te geven tot de vereeniging van minerale industrien.

— Het ontgaat hier te lande geenszins de aandacht, dat vele engelsche dagbladen zich niet alleen gunstig uitlaten over den tegenwoordigen staatkundigen toestand hier te lande, maar dat er zelfs onder die dagbladen gevonden worden, welke de engelsche organen, die zich als tegenstanders der Regering van Prins *Lodewijk Napoleon* hebben doen kennen, meer of minder nadrukkelijk bestrijden. — In de gegevene omstandigheden is men hier niet geheel gerustgesteld, ten aanzien van de gebeurtenissen, welke kunnen plaats hebben bij de aanstaande plegtige begrafenis van het lijk van den hertog *van Wellington.* Bij die gelegenheid worden te Londen militaire deputatien verwacht uit Pruissen, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Rusland en andere Staten. Men vreest, dat de engelsche officieren zich naauw zullen aansluiten aan de buitenlandsche militairen, en dat welligt verklaringen zullen worden afgelegd, die hier te lande alles behalve een goeden indruk zullen maken. Het ontbreekt inmiddels ook niet aan personen, die zich overtuigd houden, dat men zich ten onregte bekommert, en dat de engelsche officieren der landmagt, als behoorende meestal tot de hoogere maatschappelijke klassen, te beschaafd zijn om zich op eene wijze te gedragen, die elders aanstoot zou kunnen geven.

— Naar men verzekert, is aan de munt reeds, bij wijze van proefneming, geld geslagen met den keizerlijken stempel. Onder anderen is daarop de adelaar afgebeeld. De munststukken moeten echter door Prins *Lodewijk Napoleon* niet in allen deele zijn goedgekeurd. Onder anderen zou hij aanmerking hebben gemaakt op de *uitgespreide* vleugels van den adelaar, 't welk als een zinnebeeld van veroveringszucht moet worden aangemerkt, en uit dien hoofde minder overeenkomt met de vredelievende, door hem te Bordeaux voorgedragene, beginselen.

— Betreffende het gewigtige vraagstuk der erfelijke keizerlijke waardigheid in het geslacht *Bonaparte*, heeft men nog niets zekers vernomen. Van eene doorgaans goed onderrigte zijde wordt gemeld, dat het onderwerp in de hoogere staatkundige kringen aanleiding geeft tot vrij wat verdeeldheid. De vrienden van den maarschalk *Jerome Bonaparte* moeten zich veel moeite geven, ten einde het beginsel der erfelijkheid te doen aannemen doch zijne menigvuldige staatkundige tegenstanders sluiten zich bijkans allen aan de partij aan, die het tegenovergestelde beginsel vasthoudt. — Gisteren avond heeft de Prins-Voorzitter de hier ter stede aanwezige Senateurs, staatsraden en leden van de Wetgevende Vergadering op het paleis te Saint-Cloud ontvangen. Het is niet onopgemerkt gebleven, dat de gewezen minister *de Morny* deze receptie niet heeft bijgewoond.

— De maire van de gemeente Lisieux heeft aan den prefect in het departement van den Calvados een ontwerp-adres toegezonden met oogmerk om te vernemen, of de prefect zich met den inhoud van dat stuk kon vereenigen. De maire heeft bij vergissing dat adres beschouwd als reeds te zijn goedgekeurd door zijne hoogere overheden, en door middel van de dagbladen zijne stadgenooten uitgenoodigd om het in het gebouw der mairie te komen onderteekenen.

De prefect is niet weinig verstoord geweest over het gedrag van den maire, en heeft dezen streng gestraft. De volksmenigte vermaakt zich zeer met dit voorval, en niet minder met een heden in het dagblad *la Presse* geplaatst betoog, waarin de heer *E. de Girardin* volhoudt, dat beiden, de prefect en de maire, hunnen pligt hebben betracht, en zich wettiglijk hebben verklaard voor de thans door het publiek met geestdrift geuite wenschen, en niet minder voor het beginsel *der vrije uitdrukking van den volkswil*, 't welk door het Bewind bij elke gelegenheid zoo getrouwelijk in toepassing wordt gebragt.

— Het voornaamste der te Lyon uitkomende dagbladen heeft van den minister van Politie eene officiële waarschuwing ontvangen, omdat de schrijvers van hetzelve zich een zijdelingschen aanval hebben veroorloofd tegen de bewindslieden, alsof deze, in strijd met de bestaande verordeningen, het voortzetten der werkzaamheden aan den spoorweg tusschen Parijs en Lyon oogluikend zouden hebben toegelaten. De minister verklaart, dat de schrijvers van het lyonsche dagblad daardoor pogingen aanwenden om de overheid in een verachtelijk licht te plaatsen, en dit niet kan en mag worden geduld.

— Den 13den October is te Cadix van stapel geloopen een spaansch linieschip, geboord voor 86 stukken geschut, 't welk den naam zal dragen van *Reina Dona Isabel II.* Deze gebeurtenis heeft te meer indruk gemaakt, daar sedert de laatste 95 jaren geen vaartuig van die grootte daar ter plaatse is aangebouwd geworden. Het laatste groote oorlogschip was een in 1757 gebouwd fregat van 64 stukken geschut. Het te water gelaten nieuwe linieschip wordt door deskundigen zeer geroemd.

's GRAVENHAGE, 26 October.

Bij kon. besluit van 23 October zijn benoemd: tot directeur van het postkantoor te Vaals, de heer *J. H. Ubaghs*, thans brievengaarder op het hulpkantoor te Gulpen: — tot ontvangers: voor de in- en uitgaande regten, te Babberik, de heer *J. A. Grispen*, thans ontv. te Kotten; voor de in- en uitg. regten en accijnsen, te Kotten, de heer *J. H. C. Copius Peereboom*, thans ontv. te Barsingerhorn c. a.; voor de in- en uitg. regten, te Kiefhutte, de heer *M. H. van Hengelaar.*

Z. M. de Koning is dezen ochtend naar het Loo vertrokken.

H. M. de Koningin wordt in den loop der week van hare buitenlandsche reis in deze residentie verwacht.

— Z. M. heeft den kollonel *J. P. Delprat*, op verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking als commandant der koninkl. academie voor de zee- en landmagt, en in deszelfs plaats benoemd den majoor *J. P. C. van Overstraten*, van het regiment veld-artillerie, welke laatstgenoemde tevens daarbij is overgeplaatst bij den staf van het wapen der artillerie.

Z. M. heeft benoemd tot kapitein bij het 4de regiment den eersten luitenant *W. Strömsdörffer.*

— De minister van Binnenlandsche Zaken heeft aan de HH. gebr. *Zuhr Mühlen* en *Taylor*, aan het Nieuwe-Diep, onder zekere bepalingen en tot weder opzegging toe vergunning verleend voor eene geregelde stoombotendienst tot vervoer van personen en goederen, tusschen het Nieuwe-Diep, Texel en Harlingen.

— Nademaal den 11den November te Zutphen groote marktdag gehouden wordt, en dit de kiezers van de onderkiesdistricten in het kiesdistrict Zutphen zou kunnen belemmeren in het inleveren hunner stembriefjes ter verkiezing van een lid der Tweede-Kamer van de Staten-generaal, heeft de minister van Binnenl. Zaken, met intrekking der beschikking van 20 October jl., bepaald, dat die verkiezing, niet op 11, maar op 10 November aanst. zal geschieden.

— Bij beschikking van den minister van Binnenl. Zaken van 23 dezer, is, ten verzoeke van de heeren *P. J. M. van der Muelen* en *J. W. de Groot* te Vreeswijk, op naam van *J. W. de Groot* alleen, overgeschreven de vergunning, hun beiden den 26sten April verleend, om de stoomboot *Erasmus*, dienende tot vervoer van passagiers, goederen en vee tusschen Cuilenburg en Rotterdam, onder zekere bepalingen ook te mogen bezigen tot het slepen van schepen van Rotterdam naar Arnhem en Lobith en tusschengelegene plaatsen, stroomop- en afwaarts langs de Lek en den Rijn en, bij gebrek aan genoegzamen waterstand, langs de Waal.

— Het verslag van het beheer van Nederlandsch Indie en van den staat, in welken het zich gedurende het jaar 1850 heeft bevonden (welk verslag den elfden October van dit jaar 1852 door den minister van Kolonien aan de Tweede-Kamer der Staten-generaal is ingediend) is verdeeld in twee hoofdstukken, waarvan het eerste betreft het grondgebied en de bevol-

king, — het tweede de middelen van beheer, als: het opperbeheer: het gewestelijk beheer en het militaire beheer, — het regtswezen en de politie, en daaronder de bestanddeelen der wetgeving: den toestand der regtsbedeeling in 't algemeen; de politiek en eenige middelen van beheer, met het regtswezen in verband; — de eeredienst, zoo protestantsche en r. katholieke, als mahomedaansche; — de instellingen van liefdadigheid; — de burgerlijke geneeskundige dienst; — het onderwijs; — de kunsten en wetenschappen; — het geldelijk beheer, en daaronder den geldsomloop, de Javasche Bank, het beheer der kassen in Indie, de begrooting, de landsgebouwen en Waterstaat, het vervoerwezen, de voorziening in de materiële behoeften, de bronnen van inkomst, de nijverheid, landbouw en beschikking over het product van den grond, veeteelt en handel, — en eindelijk de personele verordeningen omtrent alle landsdienaren, zoowel burgerlijke, als militaire.

In dit zeer uitgebreide staatsstuk wordt gewag gemaakt van veranderingen, welke in het beheer op Java zijn ingevoerd, en waaruit onder anderen blijkt, dat de residentie Bezoekie, door de ontwikkeling der productive kracht, in de laatste jaren, eene der belangrijkste van het eiland is geworden, en dat nagenoeg om dezelfde reden eene verandering is gemaakt in het bestuur van de residentie Kedirie. Op het einde van het jaar 1850 bedroeg de bevolking van Java en Madura 9,570,023 hoofden, waarvan 16,172 Europeanen, of daarmede gelijkstaande personen; 123,934 Chinezen; 28,522 andere Oosterlingen en 9646 lijfeigenen. Ten aanzien der buitenbezittingen meent men zich te mogen refereren aan den inhoud van het ingediende verslag over 1849. Volgens de laatste berekening bedroeg de bevolking van Riouw en onderhoorige eilanden 26,479 zielen; — en de bevolking van Timor, met al de omliggende eilanden, 2,272,750 zielen.

Op de westkust van Sumatra wordt algemeen vermeerdering van bevolking bespeurd, ter zake van den vooruitgang van de rijst-cultuur, de daardoor allerwegen heerschende welvaart, en het toenemen der huwelijken. Daarbij wordt opgemerkt, dat de zucht der maleische vrouwen, om zoo lang mogelijk jong te schijnen, te weeg brengt, dat zij ongaarne meer dan drie kinderen wenschen te bezitten, omdat, volgens landsgebruik, de moeder voor de opvoeding der kinderen moet zorgen; doch dat dit bij de Batta's anders is ingerigt; dat bij hen de kinderen het eigendom worden van den vader; doch dat daarentegen, bij den lagen stand der beschaving, waarop die volkstammen zich bevinden, te veel arbeid van de vrouwen wordt gevorderd. Zoo ver het gezag van Nederland zich uitstrekt wordt zulks tegengegaan, en ziet men niet meer, als voorheen de vrouwen tot allerhande koelie-diensten aanwenden.

Naar luid van het verslag, is in de aanvulling van het leger, gedurende het jaar 1850, op de gewone wijze, door uitzending uit Nederland en vernieuwde verbindtenis der manschappen, voorzien. — Uit Nederland zijn in den loop van genoemd jaar 670 man daartoe afgezonden. Onder de vele moeijelijkheden, welke dit leger te verduren had, is het door een goeden geest bezield geweest, en heeft het daarvan in Palembang, op Banka, in Bantam en op de westkust van Borneo, even als van moed en beleid, doen blijken — De staat, in welken zich de schutterijen op Java bevinden, kan als voldoende worden beschouwd. Omtrent dien der schutterijen in de buiten-bezittingen zijn mede gunstige berigten ontvangen, De verwisseling der silex- in slag-geweren, die reeds te Padang heeft plaats gehad, zoude ook spoedig voor de Molukko's en Makasser volgen.

De bedrevenheid der Papangers, Mooren en Bengalezen, alsmede hunne uitrusting waren bevredigend. De Djajang-Sekars beantwoordden, als te voren, aan het doel hunner instelling, en deden, des gevorderd, goede diensten, waarvan de krijgsverrigtingen in het Bantamsche konden getuigen; terwijl het gedrag der op Java geworven rekruten niets te wenschen had overgelaten. Bij de Pradjoerits was een begin gemaakt met de verwisseling van silex- tegen slaggeweren, en die van de afdeeling Krawang en van de Preanger Regentschappen zijn reeds met het einde van 1850 op de laatstgenoemde wijze gewapend geworden, 't welk als eene belangrijke verbetering in de uitrusting werd beschouwd. De toestand der dragonders voor de lijfwachten te Soerakarta en Djocjocarta heeft niet veel te wenschen overgelaten. De contracten tot het in stand houden van het legioen van den Adipatti *Mangkoe Negoro* worden getrouw nagekomen. De toestand van hetzelve is voldoende en door de verstrekking van slagwapenen aanzienlijk verbeterd. Hetzelfde kan van het legioen van den Adipatti *Pakoe Alam* worden gezegd, en ook de toestand van de barissans op Madura, aan het naleven der deswegens gemaakte overeenkomsten de Regenten op dat eiland, zoo noodig, worden herrinnerd, is door het verstrekken van slagwapenen alsmede veel verbeterd.

— De Afdeelingen van de Tweede-Kamer hebben zich heden beziggehouden met het onderzoek van de ontwerpen, betreffende de muntbiljetten en de begrooting van het pensioenfonds.

Tot lid der prov. Staten van Zeeland is in het kiesdistrict Sluis, bij herstemming, met 225 van de 360 uitgebragte stemmen, verkozen de heer mr. *J. E. Risseeuw.*

— Uit Nieuwendam en Zunderdorp, 22 October, wordt ons gemeld:

„ Heden werd in deze gemeente op eene allezins feestelijke wijze herdacht de vijf-en-twintigjarige ambtsvervulling van haren waardigen burgemeester, den ed. achtb. heer *A. Graaff.* De ingezetenen van elken stand hadden zich beijverd, door het uitsteken van vlaggen, het daarstellen van gepaste versieringen, eereboogen en illuminatien, van hunne deelneming te doen blijken; terwijl meer of minder belangrijke geschenken, zoo van den Gemeenteraad, als van de ingezetenen, getuigden van de algemeene liefde en achting, welke de burgemeester zich gedurende den tijd van zijn bestuur had verworven."

— De *Rotterdamsche Cour.* meldt het volgende:

„ Onze stad verloor gisteren (24 Oct.) een hoog verdienstelijken en algemeen geachten en geliefden burger, door het afsterven van den weled. zeer gel. heer *C. Dalen*, den oudsten op de lijst der geneesheeren alhier, als hoedanig hij sedert ruim een en zestig jaren met uitstekende kunde en als waar menschenvriend werkzaam was, tot dat zijn hooggevorderde leeftijd hem tot het vaarwel zeggen der dagelijksche praktijk noopte. Bij de feestelijke herinnering zijner vijftigjarige praktijk, op den 10den December 1840, behoorde het op zijne borst hechten van het ridderkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, hem van 's Konings wege overgereikt, tot de vele en treffende bewijzen der achting, die hij zich ook bij zijne kunstbroeders verworven had. Geen wonder dan ook, dat men hem, gedurende geruimen tijd, als voorzitter aan het hoofd der stedelijke commissie van geneeskundig toevoorzigt geplaatst zag, in welke betrekking hij ook lid der commissie van bestuur over de genees-, heel-, verlos- en artsenijbereidkundige school was, en dat hij, de grondige kenner en beoefenaar der botanie, tot directeur van den stads Hortus Medicus benoemd werd, welke inrigting hem zeer veel verschuldigd is. Zijne veelsoortige kundigheden en goed beleid deden hem ook als directeur van het Bataafsch Genootschap der proefondervindelijke wijsbegeerte hoogschatten. Maar zijne ijverige medewerking en ondersteuning beperkten zich niet tot de vakken van studie, aan welke hij zich van jongs af had toegewijd, noch tot die, welke daarmede in middelijk verband stonden: ook de schoone kunsten vonden in hem een krachtigen voorstander en bevorderaar, getuige zijne kunstverzameling en wat hij voor het Schilderkundig Genootschap alhier in verschillende opzigten verrigt heeft, gelijk hij ook in der tijd ondervoorzitter was van de hier gevestigde afdeeling der Maatschappij tot bevordering van beeldende kunsten. Niet alles kunnen wij thans opsommen, waaraan de nu ontslapene een werkzaam deel nam, maar aan het slot dezer korte herinnering zij alleen nog opgemerkt, hoe de waardige grijsaard, die met het einde dezes jaars den ouderdom van 86 jaren bereikt zou hebben, ook zijnen laatsten leeftijd in werkzame rust doorbragt, en zich, zoo veel zijne krachten toelieten, nog met lust aan zijne rijke verzamelingen van natuur- en kunstvoortbrengselen wijdde, die hij als getuigen van zijne kunde, zijnen smaak en zijne werkzaamheid achterlaat, terwijl hij zelf in de harten zijner betrekkingen en vrienden zal blijven voortleven."

— Uit Almelo wordt gemeld, dat voor den aanteleggen weg van die stad over Tubbergen tot de hanoversche grenzen, in de rigting van den weg, die van Ulsen naar de nederlandsche grenzen gemaakt zal worden, van wege het Rijk een subsidie van *f* 12000 verleend is, mits die onderneming in den loop der jaren 1853 en 1854 tot stand kome.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 26 October. Den 25sten dezer in Texel binnengekomen: *Elise*, Gathjen, Baltimore; *Richard Young*, Huit, Taganrog; *Annette Fossina*, Kraan, Nizza; *Aurora*, van der Velde Smit, Bordeaux; *Jonge Antje*, van 't Veer, *drie Gebroeders*, Fokkema, *Nyssina*, Gruppelaar, de stoomb. *Lord John Russell* en *Magnet*, alle 5 van Londen; *Brigand*, Watt, *Charlotte*, Annison, beiden van Newcastle; en uitgezeild: *Herstelling*, Lukkien, Corfu; *Elisabeth van Leijden*, Smits, Livorno; *Annechiena Elsina*, Kuyper, de stoomb. *Ranger*, beiden naar Londen; *van Sittart*, Perian, Newcastle; *Emma*, Humble, *Thomas Gales*, Laidler, beiden naar Sunderland; *Emelie*, Borensen, *Benedicte*, Witt, beiden naar Drammen; *Solid*, Hansen, Tonsberg; *Mos*, Ulstrup, Holmstrand. Wind z. z. w.

Den 25sten dezer in Helvoet binnengekomen: *Loopuit*, van Wijk Jurriaanse, Batavia; *Elsje*, Potjer, Nantes; *Dart*, Doughty, Boness; *Rotterdam*, Mercer, Glasgow; *Louise*, Legender, Sunderland; *Coral*, Cracknell, Ipswich; en uitgezeild: *Argus*, van Houten, Nantes; *Jim Crow*, Watton, Engeland. Wind z. w.

Den 24sten dezer in Brouwershaven binnengekomen: *Maasstroom*, Hoogeveen Heymans, Batavia; *India*, Pronk, dito, l. v. Mauritius, beiden naar Rotterdam.

Den 4den dezer van Baltimore uitgeklaard: *Agnes*, Schilling, Amsterdam; *Richard Anderson*, Coffin, Rotterdam.

Den 1sten dezer te Kertch binnengekomen: *Bernja Caboya*, Bronzan, Rotterdam.

AMSTERDAM, 25 October. Volgens brief van kapt. Slichtenbree Jr., voerende het schip *Eolus*, van Suriname in Texel binnen, was bij 8 dezer, op 48° 33′ n. b. en 9° 55′ w. l., aangezeild door de Oostenrijksche brik *Gluibinnir*, kapt. Radimiri, waardoor de brik de boegspriet verloor, zware schade aan de boeg bekwam en de kapitein, de stuurman en twee matrozen, onmiddelijk op de *Eolus* oversprongen. Na twee etmalen gelukte het de brik te naderen, waarop de kapt. met zijn volk op hun eigen schip overgingen.

NORDEN, 20 October. Te Grietzijl is aangespoeld een blaauw geschilderd naambord, waarop: „ W. A. de Boer, Groningen 1843" (kapt. W. A. de Boer, voert het schip *Lumiena.*)

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

26 *October* 1852. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	63 5/16	3/8	63 5/16
„ „	3	„	76	—	—
„ „	4	„	95	1/8	95 1/16
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	„	94 9/16	5/8	—
Handelmaatschappij . .	4½	„	123½	124	—
Oost-Indische Leening. .	4	„	94 7/16	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. „ „ .	4½	pct.	100	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	„	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	„	75¾	7/8	—
„ . . .	4½	„	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	„	107½	5/8	—
„ „ 1828/1829.	5	„	106 3/8	—	—
Certificat. „ 1831/1833.	5	„	96 5/8	—	—
„ „ 1840	4	„	90¾	—	—
„ bij Stieglitz. . .	4	„	90¼	3/8	—
„ „ „ N. .	4	„	90 1/8	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	„	—	—	—
Certific. van „ . .	6	„	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .	*f*		161¾	162	—
Obligatiën	4	pct.	85	¼	—
SPANJE, Obligatiën	1	„	25 1/8	¼	25 1/8
„	3	„	50 7/8	—	—
„ Binnenl. . .	3	„	46 1/16	1/8	—
Amortisable			6 7/16	—	—
Bew. Coupon			3¾	7/8	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
„ „ „ . .	4	„	—	—	—
„ Metalliek . .	5	„	77 3/16	5/16	—
„ „ N. . .	5	„	90 3/16	¼	—
„ „ . . .	2½	„	40 1/16	1/8	—
BELGIE, ...	2	„	—	—	—
Rothschild, ...	2½	„	52 1/8	—	—
„	4½	„	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	—	—	—
„ „ £ 200	5	„	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	„	41 1/8	—	—
„	4	„	37¾	7/8	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	5½	„	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3½	„	—	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2	„	21 1/8	—	£ 100
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100 .	3	„	—	—	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			4 1/8	—	—

Oostenrijk Metall. La. B. 5 pc. 89 7/8. Sardinie 5 pc. 94½. Columbia Equador 4¼ à 5/16. Venezuela oblig. uitgest. 16¼. Mexico obl. nieuwe 3 pc. 25. De 2½ Mett. 1851 39¾. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. BRASKAMP, Pres.

De binnenl. fondsen waren heden prijshoudend. De belgische waren vast; de fransche tot hoogere prijzen gevraagd; de spaansche nagenoeg op de vorige hoogte, coupons gezocht; de portugesche onveranderd; de russische en oostenrijksche prijshoudend en de mexicaansche aangeboden.

WEENEN, 23 Oct. De 5 pc. metall. 94½.

FRANKFORT, 24 October. De 5 pc. metall. 81. Spanje 1 pc. 25 5/16.

LONDEN, 25 October. Mexico 24½. Peru 103½. Spanje 1 pc. 25¼. Sardinie 97¼. Turkije 4½ pr.

PARIJS, 25 October. De 3 pc. renten 82 fr. 10; 4½ pc. 106 fr. 95, Spanje 3 pc. binnenl. 46 1/8.

ANTWERPEN, 25 October. Belgie 2½ pc. 55 3/8. Spanje 1 pc. 24 7/8.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 26sten October 1852.

Petersburg 2/m. 186. *Porto* 3/m. 41¾. *Lisbon* 3/m. 41¾. *Hamburg* 2/m. *f* 35 5/16; idem zigt *f* 35 9/16; geld. *Londen* 2/m. *f* 11,85; idem zigt *f* 11,90; papier. Disconto 2 pc.

MARKTBERIGTEN.

Den 26sten Oct. is te Amsterdam bij partij verkocht 130 ℔ bonte Poolsche *tarwe f* 315, in cons.

ROTTERDAM, 25 October. *Tarwe:* jar. Zeeuws., Vlaams. en Overm. op het water weinig ter veil en als volgt verkocht: goede en puike *f* 9,80 à *f* 10,30; mindere *f* 9,20 à *f* 9,70; van nieuwe dito was de aanvoer mede gering en bragt in de gewone soorten iets betere prijzen op, de beste partijtjes *f* 8,70 à *f* 9,60, de geringe en afwijkende *f* 6,50 à *f* 8,50; Pools. bij uitslijting, 154 p. o. witb. *f* 300; roode soorten prijshoudend; 164, 165 p. n. Hoogl. Kleefs. *f* 322, *f* 325; 163, 165 p. dito *f* 315, naar kwaliteit; 162, 164 p. jar. dito *f* 305, *f* 315; 163 p. dito Kleefs. *f* 308; 165 p. dito Bovenl. Ris *f* 316; 160 p. n. dito *f* 383; 158 p. o. Wolgast *f* 285; 157, 158 p. dito Kleefs. *f* 275, *f* 295; 155 p. dito Rijn *f* 265. *Rogge:* Overm., Zeeuws. en Vlaams. tot 10 c. hooger, minder begeerd, *f* 6,50 à *f* 7,40; andere soorten prijshoudend; 150 p. Pruiss. *f* 210; 145 p. Frans. *f* 194; 144 p. Pommers. *f* 186; 148 p. Turks. *f* 184; 142, 143, 146 p. Arch. *f* 185, *f* 188, *f* 193; 142 p. Petersb. *f* 182; 144 p. Cours. *f* 200; 143 p. Libau te Schiedam *f* 198; voorts in publieke veiling 180 last meer of minder beschadigde 112, 116 p. (Am. sch.) Odessa *f* 156, *f* 168, en 68 last meer of minder besch. 115, 116 p. (Am. sch.) Arch. *f* 178, *f* 179. *Gerst:* Zeeuws., Vlaams. en Overm. 10 cents hooger; winter *f* 5,30 à *f* 5,70; dito zomer *f* 5,10 à *f* 5,40; voorts te Schiedam 130 p. Cours. *f* 196 à *f* 197; 132 p. Libau *f* 200. *Haver:* 20 cents hooger, Zeeuws. en Inl. korte *f* 3 à *f* 4,50; dito lange *f* 2,50 à *f* 3,70. *Boekweit* op 140 p.: n. Noord-Brab. *f* 198, *f* 200, *f* 204, *f* 205, *f* 206; dito Vlaams. *f* 198, *f* 200; dito Rijn *f* 205, *f* 210; Frans. *f* 165, *f* 166, *f* 168, *f* 170, *f* 175. *Erwten:* hooger verkocht, Zeeuws. groene *f* 9 à *f* 10; groote dito *f* 10 à *f* 11,50; dito witte *f* 8 à *f* 9; Gelders. graauwe *f* 11 à *f* 14. *Boonen:* Zeeuws. en Walch witte *f* 9 à *f* 11,50; dito bruine *f* 9 à *f* 12,50; dito paardenboonen *f* 5,60 à *f* 5,80. *Koolzaad:* Altena £ 52¼; Zeeuwsch £ 51½, £ 52; Flakkeesch £ 49, £ 50; zomer van £ 40 tot £ 46.

218d STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

2de Lijst. N°. 17452, 5979 en 5257, ieder een prijs van *f* 1000.

PROGRAMMA
VAN HET
GENOOTSCHAP
TER BEVORDERING VAN DE GENEES- EN HEELKUNDE
TE AMSTERDAM,
VOOR DEN JARE 1852.

HET GENOOTSCHAP TER BEVORDERING VAN DE GENEES- EN HEELKUNDE TE AMSTERDAM hield, op Woensdag den 8sten Sept. 1852, eene buitengewone Vergadering, onder voorzitting van den Hoogleeraar C. B. TILANUS.

De Voorzitter opende haar met eene gepaste toespraak, waarin hij de verdiensten van de afgestorvene Leden in het afgeloopen jaar, met name de Heeren J. C. B. BERNARD, *Oud-Hoogleeraar en Oud-Inspecteur-Generaal van de geneesk. dienst bij de Land- en Zeemagt, buitengewoon lid* en H. VAN DAALEN, *Med. Doct. te Paramaribo*, herdacht.

Hierna deed de Secretaris verslag van de werkzaamheden gedurende het afgeloopen Genootschapsjaar en van de werken, voor het Genootschap ten geschenke ontvangen.

Hij berigtte verder, dat er geene antwoorden op de uitgeschrevene prijsvragen zijn ingekomen, waarop besloten werd deze op nieuw uit te schrijven en wel met uitloving van de *dubbele* gouden Medaille voor de *eerste.*

Zij zijn: I. „ Eene Geschiedenis der Genees- en Heelkunde in *Nederland*, van de vroegste tijden tot aan den dood van MATTHIAS VAN GEUNS en ANDREAS BONN."

II. Het Genootschap verlangt een naauwkeurig onderzoek van de physiologische, zoowel als van de therapeutische werking van den kinabast en van zijnen alcaloïden, alsmede van die geneesmiddelen, welke door hunne therapeutische werking den kinabast of zijne alcaloïden zouden kunnen vervangen."

„ Bij dit onderzoek wenscht men dat de Schrijver de reeds bekende waarnemingen en proeven omtrent de *physiologische* werking van den kinabast en zijne alcaloïden niet slechts oordeelkundig toetse, maar ook door eigene navorschingen die werking verder toelichte; dat hij, wijders, bij gebruikmaking van hetgeen omtrent de *therapeutische* werking van de bedoelde geneesmiddelen bekend is, zijne eigene waarnemingen desbetreffende op zoodanige wijze verzamele, dat de kennis van de werking der laastgenoemde met die der eerste in een juist en naauw verband gebragt worde.

„ Ten opzigte van die geneesmiddelen, welke den kinabast en zijne alcaloïden zouden kunnen vervangen, wordt, bij eene gelijke bearbeiding als hierboven voor de kina en hare alcaloïden gevorderd is, eene naauwkeurige opgave verlangd zoowel der physiologische als der therapeutische werking der bedoelde surrogaten, vergeleken met die van den kinabast en zijne alcaloïden; waaruit als gevolgtrekking afgeleid worde in hoeverre zij de laatstgenoemde in hare antitypische werking kunnen vervangen."

III. Wordt de uitnoodiging tot het leveren van Bijdragen voor de *Topographia medica van Nederland*, in het Programma van het jaar 1846 aangekondigd, bij dezen herhaald."

Vervolgens is over het voorstel van den Heer E. C. BUCHNER, ter verdeeling van het Genootschap in sectiën, in het breede beraadslaagd, — en dit met meerderheid van stemmen aangenomen.

Hierop bragt de Heer LA CAVE, krachtens Art. 13 der Wet en op verzoek der vergadering, een specimen ter tafel van een, nu onlangs overleden, lijder, voor 13 jaren als pasgeboren kind door hem door de kunstbewerking van eene dubbele zakvormige sluiting des darmkanaals bevrijd, waarbij de oorzaak van den dood werd toegelicht. Deze waarneming is in het 1ste Deel 1ste Stuk der nieuwe werken van het Genootschap, A°. 1841 medegedeeld.

Nog wordt herinnerd, dat, volgens Programma des verledenen jaars, aan de inzenders van geschriften, over onderwerpen tot het gebied der Geneeskunde in al haren omvang behoorende, die, in handschrift, of, reeds in druk verschenen, aan het Genootschap toegezonden en geacht zullen worden eene wezenlijke bijdrage tot hare bevordering te hebben geleverd, naar gelang van de waarde, die daaraan zal worden toegekend, eene gouden of zilveren Medaille op den stempel des Genootschaps geschroefd, vereerd zal worden.

Tot gewone leden zijn benoemd de Heeren:
Dr. A. CRAMER, te Groningen.
Dr. B. H. EVERTS, op Meerenberg bij Bloemendaal.
Dr. J. G. KLOPPERT, te Delft.
Dr. J. J. HOMOET, te Arnhem.
Chir. A. DE WAAL MALEFIJT, te Haarlem.
Dr. J. B. MOLEWATER, te Rotterdam.

Amsterdam, den 20sten September 1852.
G. J. VAN EPEN, Tweede Secretaris.

Vereeniging ter bevordering van Fabrijk- en Handwerknijverheid in Nederland.

TENTOONSTELLING NEW-YORK 1853.

Het Hoofdbestuur van bovengenoemde Vereeniging, brengt ter kennisse van alle Industrieelen in ons Vaderland, dat het voornemens is, hen behulpzaam te zijn, in al hetgeen voor gemelde TENTOONSTELLING wenschelijk zal worden geacht.

Het Hoofdbestuur noodigt derhalve allen uit, welke genegen zijn Voorwerpen in te zenden, zulks aan den Secretaris op te geven, ten einde daarna te kunnen opmaken of de inzending genoegzaam belangrijk zal zijn, om de Nationale Industrie waardiglijk te vertegenwoordigen.

Indien deze opgaven aan de verwachting van het Hoofdbestuur mogen beantwoorden, zal het alle pogingen, ook bij de Regering, aanwenden, om de noodige medewerking en ondersteuning te verkrijgen.

Ter herinnering dient, dat het vervoer der Goederen uit Nederland en terug kosteloos geschiedt.

Men wordt verzocht de opgaven in te zenden, uiterlijk vóór of op den 6den November a. s., aan den Secretaris des Hoofdbestuurs, den Heer J. R. F. NIEVERGELD te 's Gravenhage, bij wien alle inlichtingen dienaangaande verkrijgbaar zijn.

⁂ Getrouwd:

HAARLEM, den 26sten October 1852. H. C. TOMBERGH en L. A. T. HOELEN.

⁂ Heden beviel van eene DOCHTER *ADELAÏDE HEYNING*, Echtgenoote van J. SCHOON.

HELDER, 22 October 1852.

Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel van een' ZOON *J. W. HESHUSIUS*, geboren *HOIJER*.

ZIERIKZEE, den 23sten October 1852.

⁂ Den 23sten October 1852, is te HARDERWIJK bevallen van eene DOCHTER *C. C. J. VERHOEVEN. DE MEESTER.* Eenige kennisgeving,

---

⁂ Heden beviel van eene DOCHTER, Vrouwe *J. H. RAMAER — BOREEL DE MAUREGNAULT.*

OLDENZAAL, 24 October 1852.

Eenige kennisgeving.

⁂ Voorspoedig bevallen van een' welgeschapen ZOON, Vrouwe *J. B. MARTENS*, geb. *VAN RAPPARD.*

UTRECHT, 24 October 1852.

⁂ Mijne hartelijk geliefde Echtgenoot *MARIA JOHANNA VAN ROSSEM*, beviel heden zeer voorspoedig van een' ZOON. A. C. VAN ROSSEM H. Wzn.

ROTTERDAM, 24 October 1852.

⁂ Heden beviel van een' welgeschapen ZOON *W. SOUMAN*, geliefde Echtgenoot van A. C. LUBER.

AMSTERDAM, 24 October 1852.

⁂ Bevallen van eene DOCHTER *M. C. POMPE*, geliefde Echtgenoote van A. C. VAN DAM.

ROTTERDAM, 25 October 1852.

⁂ Bevallen van eene DOCHTER Vrouwe *E. J. H. C. DOLLEMAN — DE ROOCK.*

DELFT, 25 October 1852.

Eenige kennisgeving.

⁂ Heden overleed, tot mijne bittere smart, aan eene korte doch hevige ongesteldheid, mijn geliefde oudste Zoon, ASSUERUS DOYER, practiserend Geneesheer hier ter Stede, in den ouderdom van 33 jaren.

AMSTERDAM, den 16den October 1852. Wed. AM. DOYER, geb. VAN REES.

⁂ Op den 6den October 1852 overleed te HASSELT, Vrouwe CATHARINA SOPHIE GASPARDINE VAN KINSCHOT, Weduwe van den Hoog-Edel-Gestrengen Heer *Frederik Johannes Sorg*, in leven Luitenant-Kolonel bij het Oost-Indische Leger.

Uithoofde van Buitenlandsche Betrekkingen wordt deze kennisgeving eerst thans geplaatst.

⁂ Op heden den 20sten October 1852 overleed op den Huize het RAVENSBOSCH, (Hertogdom *Limburg*), in den gezegenden ouderdom van 91 jaren, de Hoog-Welgeboren Vrouwe, Douairière Baronnesse FORSTNER VAN DAMBENOY, geboren Baronnesse VAN ROMAN.

⁂ Heden overleed onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Mej. TRIJNTJE OOT, Wed. van den Heer *Cornelis Prins*, in den ouderdom van ruim 77 jaren.

WORMERVEER, 20 October 1852. SIMON PRINS. *Uit aller naam.*

⁂ Heden overleed, de jongste onzer twee Lievelingen, SARA.

OUDE NIEDORP, 21 October 1852. J. F. CORSTIUS. G. CORSTIUS, LANGEVELD.

⁂ Heden overleed alhier, tot mijne bittere droefheid, mijn geliefde Echtgenoot, A. VAN HEES, in den ouderdom van 61 jaren en ruim 6 maanden.

OCHTEN, 22 October 1852. Wed. A. VAN HEES, VAN RIEMSDIJK.

Eenige kennisgeving.

⁂ Heden overleed mijne geliefde Dochter WILLEMIÑA TER WEEL, in den ouderdom van ruim 27 jaren. Haar sterven was haar gewin.

RIJSSEN, 22 October 1852. F. SCHERPHOF, Wed. *J. ter Weel.*

⁂ Heden ontsliep zacht en kalm, na eene langdurige sukkeling onze hartelijk geliefde oudste Zuster, ALYDA GERHARDA ROELOFSEN, in den jeugdigen leeftijd van ruim twintig jaren, diep betreurd door hare Broeders, Zusters en verdere Betrekkingen. De hope van dáár eens weder vereenigd te worden, waar geene scheiding meer zijn zal, troost ons in dit ons zwaar verlies.

ZUTPHEN, 23 October 1852. A. A. E. ROELOFSEN. *Uit aller naam.*

Algemeene kennisgeving.

⁂ Heden overleed na een langdurig lijden, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, THOMAS JOHANNES VAN DER HAAGEN, in den ouderdom van ruim 38 jaren. Ieder, die den overledene gekend heeft, zal ligtelijk beseffen, wat ik met mijne Kinderen in hem verlies.

ALKMAAR, 23 October 1852. J. VAN DAM, Wed. *T. J. van der Haagen.*

Eenige kennisgeving.

⁂ Heden ontsliep, in den ouderdom van 20 jaren, onze innig geliefde oudste Zoon GOSEWINUS, *Student in de Letteren en Regten aan het Athenaeum Illustre* alhier. Eene hem aangeboren hartkwaal, die eene langdurige ongesteldheid ten gevolge had, was de oorzaak van zijn' vroegtijdigen dood. In zijn leven onze vreugde, in zijn sterven ons tot vertroosting, mogen wij weenen maar niet zonder hoop. Ieder blijk van hartelijke deelneming, ook zonder nadere kennisgeving aan zijne en onze veelvuldige Vrienden, zal onze regtmatige droefheid leenigen.

J. E. DE VOOGT, Predt.
J. DE VOOGT,
VAN LINDEN VAN DEN HEUVELL.

AMSTERDAM, 23 October 1852.

⁂ Aan de gevolgen van een smartelijk doch geduldig lijden van drie weken, ontsliep heden zacht en kalm, tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote ANNA CATHARINA VOGEL. Na eenen hoogst gelukkigen Echt van 19 jaren, betreur ik in haar eene liefderijke Gade en mijne Kinderen eene zorgvuldige en teedere Moeder. C. BAART.

HAARLEM, 23 October 1852.

Eenige kennisgeving.

⁂ Heden overleed alhier, in den ouderdom van bijna 86 jaren, de Wel Edele Zeer Geleerde Heer CORNELIS DALEN, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Med. Doctor, ter dezer Stede, diep betreurd door zijne Betrekkingen en Vrienden.

ROTTERDAM, den 24sten October 1852.

⁂ Alle degenen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel en de Nalatenschap van wijlen den Wel-Eerwaarden Heer B. A. VAN KETEL JR., in leven Predikant der Hervormde Gemeente te Valkoog, in de Gemeente Sint Maarten, en aldaar den 12den October dezes jaars overleden, gelieven daarvan opgave of betaling te doen voor of uiterlijk op den vierden November dezes jaars, aan den Notaris C. SIEMERS, te Schagerbrug, in de Zijpe.

⁂ P. A. BEKKER, Onderwijzer te IJsselmonde, vraagt een' ONDERMEESTER, van den 3den Rang, geschikt voor de Kerkedienst. Brieven *franco*,

---

⁂ A. WILMES, Onderwijzer te Blokzijl, bij wien gelegenheid is zich in Talen en Wetenschappen te oefenen, vraagt een' ONDERMEESTER van den 3en of 4en Rang. Brieven *franco*.

⁂ Een jong geëxamineerd APOTHEKER, van de Protest. Godsdienst, kunnende alle billijk verlangde Bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag produceren, verlangt eene fatsoenlijke betrekking in eene *Apotheek*. Wie hierop reflecteert, vervoege zich met *vrachtvrije* Brieven bij den Boekhandelaar A. L. SCHOLTEN, te Groningen, onder de Letters A. B. C.

⁂ NOTARIAAT.

Op een Notarieel-Kantoor bestaat gelegenheid tot plaatsing van een' JONGELING van 16 à 17 jaren, P.G., eene goede hand schrijvende, tegen eene matige bijdrage voor Kost en Inwoning. Adres Letter W., bij den Heer BROESE, Boekhandelaar te Breda. Brieven *franco*.

⁂ AAN HEEREN BURGEMEESTERS.

Een fatsoenlijk JONG MENSCH wenschte gaarne werkzaam te zijn ter Secretarie eener Gemeente, tegen eene matige betaling voor Kost en Inwoning, of zoo hiertoe geene gelegenheid bestaat zonder Salaris: daar hij hoe zeer kundig in het voeren van Administratie, zich uitsluitend in gemeld vak wenscht op te leiden.

Gelieve zich *franco* te adresseren onder Lett. V. Z., bij den Boekhandelaar C. L. BRINKMAN, te Amsterdam.

⁂ Men verlangt ten spoedigste bij eene Diligence-Onderneming, om dadelijk in dienst te treden: Een AGENT en een CONDUCTEUR; tegen een Salaris, buiten de emolumenten, van *f* 7. De voorwaarden zijn behalve bewijzen van eerlijkheid en goed gedrag, eene borgtogt in contanten, groot *f* 800. Brieven *franco*, onder Letters A. V., Wijk B., N°. 378, te Arnhem.

⁂ 25 GULDENS WORDEN UITGELOOFD,

aan die genen die aan een vlug en oppassend PERSOON, van de Hervormde Godsdienst, 28 jaren oud, en van wien men de gunstigste informatien kan bekomen, eene of andere betrekking kan bezorgen, onverschillig waar: door een onvoorzien toeval buiten middel van bestaan, wenscht hij gaarne dadelijk of anders met Februarij geplaatst te worden. Adres onder *franco* Brieven L. A., in de Leesbibliotheek van C. W. DRECKMEIER, O. Hoogstraat, N°. 216, te Amsterdam.

⁂ GRUTTERIJ.

Met primo November aanstaande wordt gevraagd: Een GRUTTERSKNECHT, Prot. Godsd., adres met *franco* Brieven, onder Letter A., bij den Boekhandelaar G. B. VAN GOOR, te Gouda.

⁂ Een ongehuwd TUINMAN van de P. Godsdienst, en van de beste getuigenissen voorzien, zag zich gaarne als zoodanig geplaatst met 1 Februarij e. k., hij is ervaren in het Tuinwerk, Broeijen en Kweeken van Bosch, ook om met Paarden en Koeijen om te gaan en voor Huiswerk. Adres *franco*, onder Letter B., bij den Boekhandelaar J. O. VAN HOUTEN, te Assen.

⁂ In de provincie Groningen 3 uren buiten de Stad, wordt zoo spoedig mogelijk verlangd: Eene JUFVROUW van de P. G., van goede Getuigschriften voorzien, tot het grondig onderwijzen van drie Meisjes, waarvan de oudste 12 jaren is, in de Hollandsche, Duitsche en Fransche Talen en verder in eenige Handwerken. Adres met *franco* Brieven, onder Letter V., aan het Postkantoor te Appingadam, provincie Groningen.

⁂ Men vraagt bij eene Familie: Eene JUFVROUW, P. G., geschikt om de gronden van de Holl. en Fransche Taal, met Muzijk of Teekenen te onderwijzen en gewoon met jonge Kinderen om te gaan. Brieven *franco*, Ls C, bij den Heeren H. COSTER & ZOON, te Alkmaar.

⁂ Er wordt gevraagd, tegen goed loon: Eene KEUKENMEID en TWEEDE MEID, eerlijk en trouw en bekwaam voor haar vak, van de Protestantsche Godsdienst met Februarij of uiterlijk Mei, in een fatsoenlijk Huisgezin te Amsterdam. Verzoeke opgave, ook waar informatiën te bekomen zijn, met *franco* Brieven, onder Letter L. bij J. H. en G. VAN HETEREN, Boekverkoopers Hartenstraat, te Amsterdam.

⁂ *Madlle BREM à* Barneveld *demande, vers le mois de Janvier* 1853, *une SECONDANTE, de la réligion Protestante, agée de* 20 *à* 25 *ans, munie de bons certificats, capable d'enseigner et de parler couramment la langue* française *et* l'allemande, *et de coöpérer avec la Directrice, en tout ce qu'exige une éducation soignée. 's Adresser par lettres* affranchies *à la Directrice.*

⁂ *C'est après avoir visité trois maisons d'éducation, dont un Collège Royal de l'étranger, qu'un JEUNE HOMME, de la R. P., ayant le second rang, examiné dans la langue française, l'anglaise et l'allemande, et à même d'enseigner tout ce qu'exige d'avantage une éducation soignée, en désirerait voir quelque autre, où l'instruction lui fût confiée dans son entier.*

Encore peut-il produire les renseignements les plus flatteurs à ceux qui daigneront l'honorer de leur correspondance.

Lettres affranchies, au Libraire A. J. VAN HUFFEL, à Utrecht, Initiale U.

⁂ PAPIER VAN ALBESPEYRES

onderhoud, zonder reuk of pijn te veroorzaken, de *Fontenellen*, zijnde gedurende meer dan 35 jaren door de Geneeskundige School te Parijs voorgeschreven: *Blaartrekkende Pleisters*, om zich binnen eenige uren een Fitsel te trekken: *Taf*, om de Fontenellen te ververschen: *Zuinigheids-Compressen*, die de voorkeur boven de *Linnen* verdienen: verbeterde *Arm-* en *Beenbanden*, van Gom-Elastiek en Plated.

Men adressere zich aan het Hoofd-Depôt van Holland, bij den Heer *F. E. van Santen Kolff*, of bij de volgende Heeren Depôthouders: *J. A. Peeters*, te Alkmaar: *C. B. Kok*, te Amersfoort, *F. Romeyn*, te Arnhem: *J. J. Verlinden*, te Bergen op Zoom: *van den Goorberg*, te Breda; *L. G. Smeenk*, te Deventer: *van Wageningen*, te Dordrecht: *P. J. B. Schultze*, te Gorcum: *J. Mouton en Zonen*, te 's Gravenhage: *P. H. N. van Wermeskerken*, te Groningen: *D. Klinkert*, te Haarlem: *J. Straatman*, te 's Hertogenbosch; *Schuijt Best* te Hoorn: *O. A. van Tricht*, te Leyden: *Blaecke de Ligny*, te Middelburg. *J. H. Coenen*, te Nijmegen: de Wed. *van Rijssel en Zoon*, te Tholen: *A. J. Faassen*, te Tiel: de Wed. *A. P. Milius*, te Utrecht: *J. H. Ochtmans Johsz.*, te Zierikzee: *D. J. Muntendam*, te Zutphen. Geld en Brieven *franco*.

⁂ ATTENTIE. Van stonden aan TE HUUR, aan de Dedemsvaart, op de Hoofdvaart, aan den geconcessioneerden Grindweg: Een alleraangenaamst gelegen BUITEN, voorzien van zeven Kamers, waaronder eene Suite, Keuken, twee Kelders, Provisie- en Meiden-Kamer, voorzien van alle Gemakken: verder een Koetshuis met Stalling voor vier Paarden, Domestieken- en Mangelkamer, Hooiberg en een daarachter gelegen Tuin, voorzien van Exquise Vruchtboomen, ruim een half Bunder groot en waarbij des verkiezende, ook eenig Groen en Bouwland en eene Tuinmanswoning kan gevoegd worden. Gegadigden kunnen zich met *franco* Brieven adresseren aan den Heer E. F. MEIJERINGH; aldaar.

⁂ TE HUUR:

Een zeer logeabel HUIS, staande te Goor, in Overijssel, aan de Straat- en Grindwegen van de Steden Deventer, Arnhem en Zutphen naar de Pruissische en Hanoversche Grenzen, en aan het vaarwater de Regge op Zwolle en Deventer, voorzien van zes Beneden- en Bovenkamers, Keuken, Kelder en verdere Gemakken, een riant uitzigt hebbende op de Stoombleekerijen en op den Herikerberg, alsmede een daarachter gelegen TUIN, met exquise Vruchtboomen en des verkiezende met een daaraan belendend stuk BOUWLAND: een en ander te aanvaarden den 1sten Mei 1853. Te bevragen bij den Notaris W. JALINK, te Goor. Brieven *franco*.

⁂ Door bijzondere omstandigheden worden op voordeelige voorwaarden UIT DE HAND TE KOOP aangeboden: de particuliere LANDEN, genaamd *TJICANDIE OEDIEK* en *TJICANDIE JLIER*, gelegen in de Residentie Bantam op het Eiland Java, hebbende beide die Landen eene bevolking van p. m. 33.000 zielen, terwijl de aanzienlijke uitgebreidheid en vruchtbaarheid der Gronden de beste gelegenheid aanbiedt, aldaar Producten voor de europesche markt geschikt te kunnen aankweeken: bestaande thans de inkomsten voornamelijk in *Rijst* en *Koffij*. Omtrent de voorwaarden der Verkoop, zijn nadere informatiën te bekomen bij den Heer J. STROEVE BZN., te Amsterdam.

⁂ UIT DE HAND TE KOOP:

Eene van ouds gunstig bekende LEERLOOIJERIJ, nog in volle werking, in eene der voornaamste Geldersche Steden, met 13 Looikuipen en verder dat tot eene volledige Looijerij behoort, zijnde tevens voor alle mogelijke uitbreiding vatbaar door de daar annexe Moestuin.

Brieven *franco*, onder Letter H., aan den Boekhand. J. H. MELLINK, te Zutphen.

⁂ APOTHEEK.

Door sterfgeval wordt TE KOOP aangeboden: Eene sints vele jaren te Amsterdam, in een volkrijk gedeelte der Stad gevestigd zijnde en welbeklante **APOTHEEK**, waarin tevens *Handel in Droogerijen* wordt uitgeoefend. Men adressere zich met *franco* Brieven, onder Lrs. A. Z., bij J. VAN BONGA, Stads-Drukkerij, hoek Vischmarkt en Nes, te Amsterdam.

⁂ De AZIJNFABRIEK, genaamd *DE MOLEN*, te Maarssen, in veiling opgehouden zijnde, is UIT DE HAND TE KOOP, kunnende de Kooper daarop *f* 4000 gevestigd houden, tegen den Intrest van $4\frac{1}{2}$ p. ct. Nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris VAN DEN HELM, te Maarsseveen. Brieven *franco*.

⁂ OPENBARE VERKOOPING te Rijswijk, aan de Herberg *Witsenburg*, van PAARDEN, VEULENS en RUNDEREN, en van RIJTUIGEN van allerlei soort, op Vrijdag den 29sten October 1852, des morgens ten 10 ure.
Deze verkooping geschiedt op *dag*, voor zooveel de Koopen boven de *f* 20 betreft.
Er bestaat gelegenheid tot inbrengen in deze verkooping, mits daags te voren daarvan opgaaf doende aan G. KUYS, aldaar wonende.

⁂ W. G. KLEMAN, Makelaar, zal ingevolge order van zijne Principalen, ten overstaan van den Notaris J. W. POUW, op Maandag den 1sten November 1852, des middags ten Een Ure, voor den Stal op de Keizersgracht, bij de Leydschestraat, N°. 3252, te Amsterdam, verkoopen: Eenige differente Koets- en Wagen-PAARDEN, een dubbelde Hit en twee Ezels; een Stads-Coupé met Statiebok, een Barouchette met vallende Kap, twee Vigelantes, een Drowsky met breede Koetsiersbank, een Coupé-Vigelante, een Tentwagen, een Hittewagen, een Prik-Arresleede en een Diligencebak voor 12 personen. Onderscheidene Koets-, Wagen-, Tilburrie- en Arre-Tuigen, Dekken, Bitten, Zweepen en vele andere Stalgoederen. Alles op den Verkoopdag te zien. Iemand hier iets ter Verkoop bij willende voegen, spreke met gemelden Makelaar.

⁂ Men zal door een bevoegd Beambte, op last en ten overstaan van Heeren Agenten van Lloyds, op Maandag den 1sten November e. k., des namiddags ten een ure, te Scheveningen, verkoopen: Het HOL van het gestrande Engelsche STOOMSCHIP *RED ROVER*, liggende op het Strand, benoorden Scheveningen.
Nadere informatie bij de Heeren JOHN HUDIG & SONS, Agenten van Lloyds te Rotterdam en bij den Heer P. VARKEVISSER, Britsch Consulair-Agent te Scheveningen.

⁂ **OPENBARE VERKOOPING VAN EENEN WIND-KORENMOLEN,**
onder de Gemeente *Heukelom.*
Te geschieden te Gorinchem, in het Logement *de Gouden Leeuw*, van den Heer *Jan van der Giessen*, aan de Arkelpoort aldaar, op Maandag den 8sten November 1852, de inzetting des namiddags ten een ure, en de definitieve toewijzing des namiddags ten vier ure.
De Notaris L. G. VAN AKEN, residerende te Gorinchem, zal ten verzoeke van zijnen Principaal publiek verkoopen:
Een' hechten, sterken, goed onderhouden STEENEN WIND-KORENMOLEN, staande en gelegen te Heukelom, nabij het Heukelomsche Veer, met het Molenaars-Woonhuis en twee Tuintjes daarbij en aangehoorende, Kadaster N°. 536, Tuin twee Roeden, 75 Ellen; 537, Idem., een Roede, 80 Ellen; 538, Molen en Erf, vier Roeden, 60 Ellen en 539 Huis en Erf, drie Roeden, 30 Ellen. Te aanvaarden 1° Mei 1853.
Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris VAN AKEN, te Gorinchem. Brieven *franco*.

⁂ **VERKOOPING VAN BOEKEN.**
H. MEURS, Boekh. te 's Gravenhage, zal op Maandag den 1sten November en volgende dagen, publiek verkoopen: Eene fraaije en belangrijke verzameling BOEKEN, in verschillende Talen en Vakken van Wetenschap, PRENTWERKEN, PRENTEN, PORTRETTEN, eenige HANDSCHRIFTEN, STAATSSTUKKEN ENZ. De *Catalogus* is op *franco* aanvrage te bekomen.

⁂ P. A. DE JONG, te Arnhem, heeft uitgegeven:
I. **DE VOORREGTEN DER VROUW EN HAAR HOOGE VOORRANG BOVEN DEN MAN**, door E. H. DE SAINTE CROIX. 2e Druk .... *f* -,30.
II. **DE VRIJMETSELARIJ IN HAAR SCHOONSTE LICHT.** Uit onderscheidene Schriften geput en naar eigen ondervinding opgesteld, door een Oud Vrijmetselaar. Prijs .... *f* -,50.
III. **GEILLUSTREERDE KAMER-, KANTOOR- en WINKEL-ALMANAKKEN**, voor **1853**, met Staalgravuren in 8°. opgeplakt .... *f* -,20.
idem in 4°. „ .... *f* -,30.
IV. **VOLLEDIG WOORDENBOEK** der meest gebruikelijke Zelfstandige Naamwoorden met aanwijzing van derzelver bijzondere Geslachten, bewerkt, volgens de Spraakkunst en Spelling van WEILAND en SIEGENBEEK. Prijs .... *f* -,50.
Dit Woordenboek bevat 400 Pag. druk en is onmisbaar voor hen die met de taal niet bekend zijn.

⁂ De Boekhandelaren PEIJPERS & LINTVELT, te Amsterdam, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

WAAR IS DE WAARHEID?

Leerrede over Galaten 3 vers 4 ter voorbereiding en viering van *het Hervormingsfeest*, door H. VIEDEBANTT, Pred. te Potsdam. Naar het Hoogduitsch. Prijs 25 Cents.
Bij getallen: 12 Ex .... à *f* 2,50.
„ 25 „ .... „ „ 5,—.

KINDER-COURANT,

IN ÉÉN DEEL COMPLEET,
van twee-en-vijftig folio bladen, met 52 groote Platen,
wordt uitgegeven bij den Boekverkooper K. FUHRI, te *'s Gravenhage*, voor ***f* 3.90** per Deel.

Zestien bladen werden reeds verzonden.

Onder de jonge lieden die op de **KINDER-COURANT** hebben ingeteekend, is eene

WEDSTRIJD

geopend, waartoe door de schrijvers der KINDER-COURANT *drie prijsvragen* zijn uitgeschreven. De inzending der antwoorden wordt vóór den 20sten November verlangd, *franco* aan het adres van den Uitgever.
Men zie omtrent de verdere bijzonderheden het afzonderlijke blaadje, betrekkelijk deze zaak, ten dienste van Ouders en Onderwijzers gedrukt, en bij blad 16 der KINDER-COURANT verzonden.

Bij J. G. VAN TERVEEN EN ZOON, te Utrecht, is verschenen:

HANDBOEK VOOR HUURDERS EN VERHUURDERS,

DOOR

W. DE GELDER.

***f* 1,50.**

De Schrijver, door verschillende administrative Werken gunstig bekend, geeft in dit bevattelijk geschreven Boekje eene verzameling van Formulieren voor Huurcontracten, Wettelijke bepalingen bij het aangaan van Huur in acht te nemen, aanwijzingen ten opzigte van het ZEGEL en de REGISTRATIE — en wijst in korte woorden den zekeren weg aan voor allen, die zelf hunne zaken verlangen te beheeren.

Bij dezelfde Uitgevers verscheen vroeger:

HANDLEIDING VOOR DE ARMEN-ADMINISTRATIEN,

DOOR

W. TEN KATE.

VIERDE, VERMEERDERDE DRUK. 2 STUKKEN. ***f* 1,25.**
Bij vernieuwing wordt de aandacht van Armen-Collegiën op dit Werkje gevestigd.

⁂ Door de Boekhandelaars LOMAN & REUDLER, te Amsterdam, is heden algemeen verzonden, de nieuwe goedkoope uitgave van:

DE VIJF KOLOM-ORDEN,

naar de leerwijze van V. SCAMOZZI,
bewerkt door S. BOSBOOM,

met Verklaringen en Benamingen der Hoofd- en Onderdeelen, Leden, enz., en met nieuwe Voorbeelden opgehelderd en vermeerderd door **C. PHILIPS Jr.** en **J. HOUTHUISEN.**
IN FOLIO, MET 55 KOPEREN PLATEN. PRIJS ***f* 1,80.**

⁂ Door W. H. KIRBERGER, wordt heden uitgegeven:

DE WEG DES GELOOFS,

OF HET BEELD VAN DEN WAREN GELOOVIGE GEKENSCHETST. Naar het Engelsch, van ***J. A. JAMES***, door ***E. J. HASEBROEK.*** 1e Afl.: *Het Geloof in het algemeen.* Prijs 30 Cents.
Van bovenstaand belangrijk Werk des hooggeschatten Schrijvers, hetwelk in 13 Afleveringen zal compleet zijn, is de eerste Aflevering alsmede Prospectus bij alle soliede Boekhandelaren voorhanden.

⁂ Bij GEBROEDERS KRAAY, te Amsterdam, ziet het licht:

ZEEMANSLIEDTJENS

door **Mr. J. VAN LENNEP.**
Een 16e. Deeltje gebonden in geheel Linnen Band, Verguld op Snede, met keurige Stempels. Prijs *f* 1,25.

Bij dezelfde Uitgevers verschenen vroeger:

I. GEDICHTEN, ZOO OUDE ALS NIEUWE,
van **Mr. J. VAN LENNEP.**
Een Deel gr. 8°. met Vignet in Staal, gebonden in fraaijen geheel Linnen Band. Prijs *f* 3,50.

II. EERSTE GEDICHTEN
van **P. A. DE GENESTET.**
Prijs: Ingenaaid .... *f* 1,25.
„ Gebonden .... „ 1,80.

III. DE JONKER VAN BREDERODE,
door **W. J. HOFDIJK.**
Een Deel gr. 8°. in Carton. Prijs *f* 2.

⁂ Bij G. B. VAN GOOR, te Gouda, komt van de pers en is *alom* voorhanden voor ***f* 1,75:**

MARIA HAEZEBROEK,

DE HEDENDAAGSCHE KOOKKUNST,

OF DE WETENSCHAP OM

LEKKER en GOEDKOOP te ETEN en te DRINKEN.

DERDE DRUK.

Geheel omgewerkt en met tal van Recepten verrijkt door

J. P. GROS,

Eerste Kok van wijlen Z. M. *WILLEM I.*
Vermeerderd met eene Handleiding omtrent het **Voorsnijden** en het **Bedienen der Tafel**, als ook met eenige **Tafel-menus.**
Opgehelderd door Houtsneê-Figuren.
Bijzonder aanbevelenswaardig is dit Boek, ook door de menigte doelmatige voorschriften die het bevat omtrent het **inmaken van Groenten**, het **inleggen en konfijten van allerlei Vruchten**, enz., enz.

⁂ Door den Boekhandelaar N. DE ZWAAN, te Utrecht, is uitgegeven, de 1e à 2e Afl. van:

HEINRICH ZSCHOKKE
GODS ALMAGT IN DE WERKEN DER NATUUR

EEN VOLKSBOEK, TOT KENNIS VAN GOD UIT ZIJNE SCHEPPING.
Compleet in 10 Afleveringen à 40 Cent:
Dit werk is zeker zeer welkom aan de Koopers van *Zschokke*, Uw Huisboek.

⁂ In SEYFFARDT's Boekhandel, *Amsterdam*, ziet het licht:
I. Prof. **H. B. GEINITZ, OVEREENSTEMMING** der Geologische Ontdekkingen met de H. Schrift. *Met 2 Gelith. Platen* .... *f* -,30.
Onder de velerhande nieuwere Wetenschappen die gedurende geruimen tijd als geheel strijdig met de geopenbaarde Godsdienst beschouwd werden, behoort ongetwijfeld ook de Geologie. — Prof. GEINITZ *bewijst ons in dit geschrift echter dat deze twijfel ten eenenmale ongegrond is.*
II. **SCHWARTZ, W. DE KERKHERVORMING,** een overgang uit duisternis in licht.
Prijs *f* -,25.
„ **S. L. AL DE GELOOFSBELIJDENISSEN** der Christelijke Kerk en harer Secten. Prijs *f* ,30.

⁂ Bij H. J. VAN KESTEREN, te Amsterdam, is à 90 Cents verkrijgbaar gesteld:

BEKNOPTE HANDLEIDING
TOT DE

GYMNASTIEK VOOR ALLE STANDEN.

Met de Afbeeldingen der onderscheidene Werktuigen; door J. K. A. CROMJONGH.

⁂ Bij G. B. VAN GOOR, te Gouda, komt op heden van de pers, en is alom **voor 20 Cents** verkrijgbaar:

INTERPELLATIËN AAN VRIJZINNIGEN,

ter gelegenheid der

INTERPELLATIE

van 29 September en 2 October 1852,
door EEN VRIJ MAN — GEEN CLUBBIST.

⁂ De Boekhandelaar D. H. FIKKERT, te Amsterdam, heeft uitgegeven:

LENTE BLOEMPJES,

TER BEVORDERING VAN DEUGD EN GOEDE ZEDEN,
door L. J. W. TEN BOKKEL.

Met zes gekleurde Plaatjes in Carton .... *f* -,90.
De Boekzaal prijst dit Werkje aldus aan: „Den Kinderen vroegtijdig de vreeze Gods en liefde en eerbied voor hunne Ouders in te prenten, is hun die met Kinderen gezegend zijn een dure pligt. Die lieve jeugdige harten zijn nog zoo vatbaar voor alle indrukken, dat het gemakkelijk is het jeugdig rijsje te buigen en te leiden; maar die harten zijn ook bovenal vatbaar voor den indruk van voorbeelden, daarom moet men vooral zorg dragen, dat zij slechts zoodanige verhalen in handen krijgen waarin zij gewezen worden op den regten weg des Heils. Het Boekje hetwelk wij hier aankondigen kunnen wij wel aanbevelen, het is in den Kindertoon geschreven en draagt op iederen Bladzijde de sprekende bewijzen dat de Schrijver ons gevoelen deelt. Er heerscht een geest in die ons aangenaam was en die het een eereplaats onder de Kinderboekjes waardig maakt."
Het Leeskabinet zegt er van: „Het heeft zulke lieve Plaatjes en doet zich ook wat druk Papier en Bandje betreft zoo aanlokkelijk voor dat zij de Kooplust moet opwekken."

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDE EN ZONEN.